

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Rețineri retranșate nu se
primesc.
Rețineri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
și POURI de ANUNȚURI:
la Viena la M. Duker Nachf.,
Vik. Augendorf & Emorie Les-
nar, Heinrich Schalek, A. O-
gellit Nachf., Anton Orpelik.
la Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Eernat, Iulia Le-
opold (VII. Erzsebet-kört)
Prețul inserțiilor: o serie
de 10 zile pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
zi deose după tariful și invo-
ia. RECLAME pe pagina
de o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în ziua.
Abonamente pentru Austrie-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase lu-
ni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminecă 4 cor.
Pentru România și străinătate
Pe un an 40 franci, pe șase lu-
ni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminecă 8 fr. pe an
Se primumeră la toate sta-
țiile postale din țară și în
afară și la d-nii colectorii
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața ma-
răgul Inului Nr. 30. ofi-
ci. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dăruț acasă: Pe un an
cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un an
plăz 10 bani. — Atât abo-
nmentela, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 266.

Brașov, Miercuri 9 (22) Decembrie

1909.

Școală agronomică... Cu acea-
stă titlul »Unirea« începe o serie de re-
marcabile articole, pe cari ținem să le fa-
căm cunoscute — în interesul chestiei —
și cetitorilor noștri. Din întâiul articol
luăm acest pasaj, în care se discută asu-
pra unei vechi și mari anomalii:

»...Imitând școli streine și fiind lucru
evident, că în seminare se cresc învăță-
torii satelor, că aceștia trebuie să fie lu-
mina unui popor agricultor, am înființat
în toate seminarele, catedre și de — eco-
nomie.

Preotul era doară să fie și cel din-
tăi econom în sat, sau era să fie stupar,
sau avea grădina de pomărit, era viier,
sau îi plăcea să se ocupe în alt ram ale-
conomiei. Tot așa și învățătorul. Ocupați-
unea, vacanțele lui de vară, de cules cu-
curuz, vii etc. îl îndrumau să fie econom.
Și economia ori cât de mică, totdeauna
aducea atâta pe masă, cât se simțea în
gospodărie. Așa a fost preoțimea și învă-
țătorimea noastră în trecut. Ea a dus lu-
mina înainte întru toate, în economia pă-
mântului, în cultura inimii, în moravuri,
în toate.

Durere însă, că și ea numai atâta a
adus cu sine în cele economice, cât a ad-
us de acasă. Cel de pe Olt, când ajungea
unde va Câmpie, el știa una, ce a văzut
acasă. Cel din munți mergea să învețe de
la parochienii lui de pe Târnave, că ce să
înceapă cu porțiunea canonică. Cu toate
că în absolutor aveau din economie — e-
minentă

Astfel a fost iubitorilor domni, catedra
cea mai importantă — repet cea mai im-
portantă — dela institutele noastre de
specialitate de zeci de ani o podoabă fru-
moasă a — absolutorului. Nu i-am înțeles
rostul acestui studiu și nici nu l-am băgat
în seamă. Se făcea deci o teorie proastă,
ridicolă, o gimnastică de cuvinte; întrebări,
că ce e plugul și ce e potângu erau
de cele mai importante, dar că ce știe
într-adevăr candidatul din economie și ce
promite să fie el în privința aceasta afară
în popor, nu căută nime. Că oare auzit-a

sau văzut-a o grădină model de pomi, știe
lucra via, e stupar priceput, e econom ver-
sat, cine întreabă de acestea? Sunt doară
acestea cele mai superflue întrebări, de-
oarece — mai toți candidații sunt copii
de econom, de preot — dela sate și —
știu.

Iată mă rog un mod de gândire ab-
solut greșit. Că de unde să știe toate a-
cestea cutare candidat, când el de când
știe merge tot la școli a umblat, că de
unde să știe stupăritul, el care cunoaște
stupul numai din spusele altuia, de unde
să priceapă lucrul viei acela, care n-a
văzut vie și altele, nu întreba nime.

Astfel preoții tineri și învățătorii
noștri ori câtă râvnă și ori cât entuziasm
aveau ei pentru poporul dela sate în pri-
vința economică, nu le puteau da nimic
nou, nu le puteau arăta nimic, căci nu știau
nici ei. Și poporul lucra înainte în pământul
nou în lume nouă cum s-a pomenit și —
experimenta. Conducătorii lui încă nu
știau, să zicem nu știau mai mult, de
unde să știe?

O propunere.

Bisericele românești sunt în mare
incercătură. Spre a sta față cheltuieli-
lor bisericesti-scolastice, pe cari le
reclamă împlinirea legii școlastice, au
lipsă de fonduri mari. Numai archi-
dieceza Blajului are lipsă de un fond
de un milion de coroane, ca din in-
teresele lui să îplinească lipsele șco-
lastice. Un milion de coroane! E o
sumă enormă aceasta și greu va fi
să se câștige. Bine zice »Gazeta« în
numărul de Duminecă, că înființarea
acestui fond e o piatră de probă
pentru toți credincioșii noștri. Toți,
câți sunt în stare, trebuie să sară în
ajutorul bisericeii. Mulți au fost cei
ce au strigat, că școlăle trebuie sal-
vate, mulți să fie și cei ce vor sări
în ajutor!

Pentru a ajunge la o sumă fru-
moasă, eu am o idee, pe care o

propun spre dezbateră. Sunt mulți
dintre credincioșii bisericeii unite, mulți,
cari numai cu ajutorul bisericeii au
ajuns, ce sunt. Au ajuns la poziții
frumoase și și-au câștigat averi con-
siderabile. Ori cine știe, cine sunt a-
ceștia. Sunt foștii stipendiști ai Bla-
jului. Consistorul din Blaj an de an
dă zeci de mii de coroane tinerilor
lipsiți. Numai în anul școlastic 1905/6
s-au împărțit din Blaj stipendii în
preț de 35.763 cor. 92 fl.

Mulți dintre cei ce azi ocupă pe
la noi poziții frumoase și au averi
mărișoare, fără stipendii nu și-ar fi
putut urma studiile și azi ar ținea
de coarnele plugului și ar trage coasa,
ori ar lucra prin nescari fabricii din
America.

Oare n-ar fi bine, ca biserica, să
le ceară în favorul fondului cultural,
ce le-a dat în formă de stipendii?
Oare s-ar da ei îndărăpt, când văd,
că mama, care i-a crescut, e în lipsă
mare și în neputință? Dacă s-ar îna-
poia bisericeii sumele primite ca sti-
pendii numai în 10 ani, am avea o
sumă frumoasă! De aceea eu fac
propunerea, ca să se publice numele
tuturor fruntașilor noștri, cari au avut
stipendii dela Blaj și să se arate cât
au avut fiecare. Vom vedea apoi, cari
sunt bărbații faptelor!

Vor zice unii: Stipendiile li s-au
dat fiindcă au fost date în concurs
și dănișii au intrunit condițiunile de
concurs. Da, așa-i! Eu nu zic, că bi-
serica poate pretinde ceva dela ei,
ci zic numai, că ei au datorința mor-
rală să sară în ajutorul instituției,
care i-a ajutat pe ei. O mână spală
pe cealaltă!

Redacția »Gazetei« e rugată să
publice această propunere și să per-
mită puțin spațiu pentru dezbateră ei.

Făgăraș, 12 Dec. 1909.

Octavian Popa,
preot.

S-a terminat ședința Reichsrath-ului,
în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă, la
oarele 1, după o durată de 86 ceasuri!
S-a primit modificarea regulamentului, pe
timp de un an. În virtutea modificării pre-
sidentul are dreptul de a lăsa dezbateră
moțiunilor urgente pe sfârșitul ședinței,
(până acum trebuiau luate numai decât la
dezbateră, înaintea ori căruia proiect de
lege) și votarea asupra proiectelor date la
regulament. Se va face prin ridicare,
(până acum erau voturi nominale). Vătă-
marea presidului se va pedepsi aspru: vătă-
mătorul va fi eliminat dela trei ședințe.

Inițiativa pentru modificare vine de
la uniunea slavă, care obstrua. Germanii
naționaliști au protestat în contra modifi-
cării, în urma căreia numai Slavii pot să
câștige teren în parlament. La dreptul
vorbind însă, nu se prea știe cui o să-i
folosească și cui o să-i strice. A fost o re-
formă pe nimerite.

În legătură cu modificarea regula-
mentului se vorbește și despre o rema-
nere ministerială. Pe viitor ar fi să aibă
Slavii 5 membrii în cabinet (2 Cehi, 2 Po-
loni, 1 sloven) și Germanii de-asemena 5.
(3 creștin-sociali și doi liberali; până acum
era invers.) Primul ministru Bienert a
vorbit și despre necesitatea unei modifi-
cări pentru totdeauna a regulamentului
Camerei — ceea ce, spune dânsul, ar fi tre-
buit să se facă de-odată cu reforma elec-
torală, de cătră vechiul parlament.

O notă interesantă.

Deputatul ceh, Kreck, a zis după ce
s-a făcut modificarea: »Parlamentul a dat
dovezi că e în stare ași găsi el însuși lea-
cul de vindecare. Fapta noastră va avea
efect și în Ungaria, asupra fraților noștri
de sânge, cari suferă în jugul mercenari-
lor streinii.« (Aplauze generale.)

Varia. Duminecă, Lukacs și Lush au
avut o convorbire mai lungă. Lukacs a
pus în vedere oarecari concesii. Se a-
firmă că Lush nu cedează dela înființarea
băncii la termen fics. Se mai afirmă apoi,
că Regele va da un manifest cătră parla-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Marla Cunțan, Ecaterina Pitiș, Elena Farago.

Conferință cetită de d-șoara Dr. Eleonora
de Lemény în orașul nostru la 12 Dec n.

Abia când după ani de zile se va
putea face critica obiectivă a producți-
unilor literare din anii din urmă, se va
observa, ce avânt a luat literatura no-
astră românească în timpul acesta, ce ne-
obișnuit de rodnică a fost mișcarea lite-
rara la noi.

Nume, cari astăzi sunt cunoscute,
poate sărbătorite, se vor uita, și vor trece
la nemurire numai puținii aleși, ale căror
producțiuni au valoare artistică nelindoi-
nică; pentru că atunci numai valoarea ade-
vărată hotărăște și nu rolul, pe care even-
tual a știut să-l joace cineva, acomodân-
du-se gustului trecător sau ideilor condu-
cătoare, cari atât de repede se schimbă.

Foarte multe poezii din vremile
noastre vor trece prin sита criticeii, dar
vor fi și de aceea, cari — grație frum-
seții formei și cuprinsului — vor rămănea și
se vor ceti și mai departe.

Cercetând scrierile apărute în anii
ultimi vă bate la ochi în ce frumos număr
sunt reprezentate femeile în literatura

noastră contimporană. Dacă pe terenul
dramei și al romanului încă nu le-a succes
a scrie ceva de o valoare mai mare, pe
terenul lirismului — un ram atât de po-
trivit pentru sufletul de femeie — au avut
un succes cu atât mai îmbucurător.

După Veronica Micle, mai cunoscută
azi prin rolul scurt și trist, pe care l-a
avut în viața lui Eminescu, decât prin poe-
ziile ei, și după Matilda Cugler-Poni, ale cărei
versuri și azi se cetesc cu plăcere, pe ori-
zontul literaturii noastre se ridică steaua
poetei Maria Cunțan, care își susține lu-
mina limpede și senină și după apariția
unor talente mai nouă, mai tinere cum
sunt: d-na Farago și d-șoara Pitiș.

Talentul poetic al d-nei Maria Cioban-
Botiș n-a ajuns la dezvoltare din lipsă de
mediu potrivit și studiu serios, precum și
d-na Maria Popovici — o bănăneană, al
cărei talent poetic este împreunat cu o
inteligență scăpărătoare — a fost impe-
decată în dezvoltarea și adâncirea frumu-
sului său talent poetic. Câteva poezii pe
cari le cunoaștem, ne fac să regretăm că
împrejurări atât de neprielnice — o viață
grea, jertfită în zadar — au zădărnicit, sau
cel puțin împiedecat o dezvoltare naturală
a talentului înnăscut.

Tinăra pesimistă Maria Mavrodin nu
ajunge să-și desvolte frumosul talent
poetic; moartea îi stinge flacăra, înainte
de ce și-ar fi limpezit și cristalizat sim-

țămintele și cugetele, ce-o frământau. —
Versurile ușoare din volumul atât de po-
trivit intitulat: »O primăvară« a d-nei Na-
talia Iosif-Negru, soția talentatului nostru
poet Iosif, se disting mai mult prin o for-
mă limpede și melodioasă, prin simțiri de-
licate și cugete ușoare decât prin adâ-
ncimea și puterea sau originalitatea cugete-
lor și simțămintelor.

Tot pentru primăvara literaturii
noastre sunt scrise versurile d-șoarei Alice
Călugăru, cari ating uneori simțăminte
obștești și probleme ale vieții, ca și poeziile
d-nei Maria Baiulescu »ecouri din cântece
deosebite, versuri adesea limpezi, uneori
frumoase«, cum le caracterizează d-l N.
Iorga, iar Simina Bran urmează mai mult
calea lirismului d-șoarei Cunțan și Pitiș,
deși la începutăre este greu a prevedea
chiar și genul în care vor scrie.

În general este greu a vorbi despre
scriitorii sau poeții încă în viață, și mai
greu însă când aceștia abia stav la începutul
muncii lor literare. Nu știi ce îți aduce vii-
torul: se împlinesc nădejde mari legate
de câte un nume, care promite mult, sau
nu? Pentru acea ne mărginim a vorbi
numai despre cele trei poete, cari au dat
dovezi temeinice despre valoarea poetică
și artistică a talentului lor.

D-șoara Maria Cunțan poate privi
înapoi la o activitate literară de mai
bine de două decenii; sunt ani, de când

urmăream cu interes în reviste din țară
și dela noi poeziile iscalite Fatma, în urmă
Elena Farago-Fatma, până ce talentul re-
cunoscut nu mai avu nevoie de pseudo-
nim, — și ani sunt și de când cunoșteam
Ghiocelii d-șoarei Pitiș, cari în »Ghiocelul«
din volumul de »Versuri« nou apărut se pot
mândri cu un urmaș de o rară curățenie
și perfecție.

N-o să vă vorbesc despre viața d-șoarei
Maria Cunțan. N-a fost niciodată bogată
în amănunte interesante. Traiul i-a fost
întotdeauna simplu și retras. Și dacă to-
tuș a avut să suferă sub împrejurări mici,
înguste, cari n-au fost prielnice dezvoltării
talentului poetic; dacă poate acest trai, la
aparență simplu și liniștit, a acoperit o
viață sufletească bogată în emoții dureroase
și zbuciumări chinuitoare: lumea n-a aflat o,
doar în poeziile d-sale se poate găsi urma
decepțiilor și suferințelor îndurate și o
părere de rău, că n-a fost altfel.

Pentru că într-adevăr dacă condiți-
unile sociale încunjurătoare ar fi fost mai
prielnice pentru dezvoltarea deplină a ta-
lentului înnăscut, dacă s-ar fi putut împăr-
tăși de o cultură serioasă literară și
socială, trebuie să credem că ne-ar fi dat
poezii de o valoare neasămănat mai mare,
fiindcă s-ar fi cioplit și cristalizat comora
frumoasă de cugete și simțiri originale și
adânci, cari zac neprelucrate în sufletul
d-sale și cari numai rar, în convorbiri in-

ment, recunoscând dreptul Ungariei la banca autonomă, dar spunând că este mai cu cale a se introduce întâi votul universal și numai pe urmă să vină rândul băncii Héderváry și Lukacs vor parlamenta și cu șefii constituționalilor.

— În ședința de Luni a Camerei s'au făcut alegerile pentru comisii. Wekerle a spus lui Surmin că va vorbi în ședință despre autenticitatea documentelor din procesul Friedjung.

— Președinții camerei au sosit la Viena pentru a se prezenta Majestății Sale.

Ședințe caracteristice.

Ședința de Sâmbătă a camerei ungare n'a fost cu nimic mai înălțătoare decât celelalte. Ba, cum zice „Az Ujság”, în anumite momente, camera avea înfățișarea unei crâșme. Par-că oameni beți și-ar fi stat față 'n față. Puțin lipsea, ca părinții patriei, cu mutrele selbătice, să se prindă de chică, și să-și care la pumni și palme, ca niște vagabonzi dela țară, cari au luat prea mult la „inimă”.

Aproape toată ședința s'a petrecut cu cearta justhiștilor cu kossuthiștii. Pricina a fost o volnicie a kossuthiștilor. Anume ei au pus, pentru comisii, mai mulți candidați de ai lor, scoțând pe justhiști dela locurile ce le competează.

Din pricina aceasta, după ce Iusth înzădar încercase înainte de deschiderea ședinței a face o invoială pașnică cu Andrassy (scena de Vineri s'a făcut uitată) și cu Apponyi — justhiștii au cerut ședința închisă, îndată după deschidere, cu scopul ca să-și ia satisfacție pentru „perfidia lui Kossuth”.

La ședința închisă s'a inscenat tãmbălăul, caracterizat de „Az Ujság”. Întâiaș-data pentru că Kossuth a zis despre justhiști: „domnii mei”, ca și când nu i ar recunoaște de partid. A doua oară pentru-că Rakowsky a strigat od-ta lui Iusth, care îngălbinișe de tot: „Noi nici-odată n'am fost la Viena, ca să ne scuzăm pentru uniu-ne personală!” Poporalii și justhiștii au ieșit în incinta camerei, kossuthiștii dușă ei, și cât p'aci să se întâmple o pă-uială istorică. Abia miniștrii au isbutit să-i despartă, făgăduind satisfacție justhiștilor.

În paușă partidele au ținut o conferință comună și au hotărât să pună în candidație și pe Bathányi cu Mérey, cari au fost preterați.

Pe urmă Des. Polonyi a interpe-lat pe Kossuth, de ce nu a dat Să-cuilor întreprinderea pentru traverse

de trenuri. Kossuth a răspuns, că din cauza ofertelor prea scumpe ce le fac Săcuii.

Friedjung c'a coaliția sârbo-croată.

Vineri a fost ascultat martorul deputat Ștefan Zagorac. El a declarat, că după știința sa, coaliția croato-sârbă n-a conspirat nici-odată împotriva monarhiei.

Președintele: Cum v-ați format această convingere?

Martorul: Colegii mei au demonstrat lucrurile cu atâta siguranță, încât nu mă pot îndoi.

Președintele: Ați fost vre-odată la Belgrad?

Martorul: Nu. Trădători, firește sunt; dar ei nu trebuiesc căutați în sânul coaliției sârbo-croate — ci la Budapesta.

Zaynko, al doilea martor, căpitan, declară că Zagorac a cerut o audiență la principele moștenitor, dar a fost refuzat pe motiv că aparține coaliției croato-sârbe care e alcătuită din trădători.

Zagorac (se adresează lui Zaynko): Ori te înșeli, ori minți!

Intervine președintele.

Funder, prim-redactor al ziarului „Reichspost”: Zagorac a declarat cum că un deputat din coaliția sârbo-croată a încercat să zvrăle în aer un pod de drum de fier și că a fost reținut cu mare greutate.

Zagorac: Recunosc.

Martorul Zagorac a declarat apoi, că, deși e rival politic cu Supilo, totuși îl crede pe acesta un om perfect, cinstit, și că socoate ca imposibil ca acesta să fi luat bani. La auzul acestor cuvinte Supilo, în pînă ședința, a isbucnit în plâns. Faptul a produs mare impresie.

Se continuă cu ascultarea martorilor.

Deputatul sârb radical **Mihail Polyk** declară că se face o mare greșală trăgându-se concluzii false din bunele raporturi ce le întrețin Sârbii radicali cu Plassici. Partidul sârb radical nu a primit niciodată subvenții și mai ales în scopul de a completa contra Austro-Ungariei.

Feter Yellowac din Semlin respinge acuzarea ce i-a adus „Reichspost” că ar fi primit și el bani.

Martorul Temici, vicepreședintele prefecturii din Zara, cunoaște pe Supilo, cu care n-a avut însă raporturi intime. Pe baronul Chlumetzky îl cunoaște ca o personalitate politică serioasă.

Lubomir Davidovci, declară că nu e membru al societății Slovensky-Jug. Marcovici e un om politic; martorul declară că președintele Marcovici e un om de știință și că Slovensky-Jug e o societate culturală.

Martorul spune că a venit la Viena în interesul adevărului și declară că nu știe că „Slovensky-Jug” a scos un ziar.

Apărătorul d-rului Friedjung spune, că în urma acestei declarații renunță la depozitia acestui martor. D-rul Friedjung se asociază la declarația apărătorului său.

Martorul Mile **Pavlovici,** profesor de gimnaziu la Belgrad, membru al societății „Slovensky-Jug” și colaborator al ziarului societății, spune, că nu a făcut niciodată declarațiile pe cari i-le atribue d-rul Friedjung.

„Slovensky-Jug” e o societate, care nu urmărește decât scopuri literare și artistice. De presupusele bombe ce s-ar fi găsit la clucul societății, martorul nu a aflat decât din gazete.

— Apărătorul d-rului Friedjung declară, că nu este atât de naiv a crede, că dela acest martor s-ar putea afla adevărul. D-rul Friedjung se asociază din nou declarației apărătorului său.

Martorul **Rista Odavici,** profesor de gimnaziu la Belgrad și membru al societății „Slovensky Jug”, spune că nu a citit în ziarul societății articolul menționat de d-rul Friedjung, și prin care se predică războiu contra Austriei, chemându-se în ajutor Sârbii din Croația, dar găsește posibilă apariția unui asemenea articol, care corespondea curentului din Serbia în timpul anexării.

Tribunalul anunță respingerea propunerii de a se cita ca martor contele Szapary.

În loc competent se declară ca inventată știrea unui ziar din Agram după care ministrul Austro-Ungariei la Belgrad, contele Forgacs ar fi apărut la ministrul de externe Milovanovici, declarându-i pe cuvântul său de onoare că nu are nici o legătură cu d-rul Friedjung și că nu știe de unde și-a procurat documentele falsificate.

Studentii universitari, cari aparțin partidului Frank au ținut o întrunire la Zagrab și au protestat în contra studenților sârbi, ce se află în legătură cu Sârbii independenți și coaliția croato-sârbă. Doi studenți au ținut discursuri, protestând în contra telegramei de felicitare adresată lui Supilo.

S-a expediat d-rului Friedjung o telegramă, prin care i-se mulțumește că a demascat pe renegatul și trădătorul Supilo, exprimându-se speranța că procesul din Viena va aduce și Croației mari toloase.

STIRI.

— 8 Decembrie v.

Maurice Maeterlinck... Editorul Carrington, atât de cunoscut în lumea literară prin bogatele sale ediții, a luat inițiativa de a începe publicația unui șir de monografii biografice, la Bruxelles, unde și-a mutat reședința. Scriitorii francezi ai Belgiei inaugurează această colecție, și bine înțeles, de drept, monografia lui Maeterlinck ia locul întâiu.

O datorăm condeiului harnic și spiritului înțeleptesc al d-lui Gerard Harry. Iată cum ne vorbește dânsul de autorul „Vieței Albinelor”, schițându-ne portretul lui Maurice Maeterlinck:

„Nici nu-și poate închipui cineva un om mai simplu și mai puțin pedant

ca maniere de cât acest învățat; o persoană mai și mai timidă de cât acest scriitor puternic, care se exprimă prin condeiul cu o siguranță ce se apropie de autoritate; »allures« mai pacinice și burgeze de cât acelea ale acestui poet și filosof triumfător, inconjurat, totuși, de un așa de strălucit prestigiu. Sub înfățișarea unui boer de țară, »bien rablé«, cam greoiu, natura flamaudă și-a ascuns comorile sufletului și spiritului său, ca într-un traianic sipet de oțel, care ar sămăna cu celelalte de n-ar avea pe capacu-i două oglinzi strălucitoare ce te lasă să pătrunzi până în fundu-i la avuțiile nenumărate, ochii cei plini de viață a scriitorului, prin cari îi pătrunzi în suflet. Și dânsul n-a căutat să corecteze întru nimic această înfățișare a sa cam rustică, de om sănătos și zdravăn. Și îmbrăcămintea sa se adoptează cu nevoile practice, fără nici un fel de rafinare. Nu l-ai distinge de un »chauffeur« care-care când percurge în automobil, malurile înverzite ale Seinei ori iarna malurile azurii ale Mediteranei; l-ai confunda ușor cu cel mai prozaic dintre grădinarii de profesie, când, cu un șorț gros d'înainte, și cu o pălărie veche pusă pe frunte, îngrijește de unele plante de predilecție (în parterurile sale din Saint-Wandrille sau des Quatre-Chemins la Grasse. Nimeni nu-și poate satisface mai bine de cât dânsul gustului pentru singurătate, chiar și în mijlocul mulțimei, atât trece de nevăgătat în seamă prin normalitatea îmbrăcămintei sale cât și din lipsa ori-cărui aer de mândrie ori afectare. El nu poartă nimic special, își lasă părul să înălbească în pace, mănâncă și bea ca toată lumea, afară de când îi toacă prin cap să încerce, din simplă curiozitate, cum ar duce-o cu regimul vegetarian...»

Pentru pomul de Crăciun al întemnițaților primim dela doamna **Cleopatra Rusu** 2 cor. — Multe mulțumite.

Din Târgul-Mureșului ni se scrie că în 18 Dec. n. a luat diploma de avocat d-l Dr. Ioan Iorda, fiul fostului director al liceului din Năsăud. Se așteaptă mult bine de la noul avocat. — Îi urăm să satisfacă toate așteptările.

Locale. Duminecă în 26 Decembrie, în loc de conferință, despărțământul Asociațiunii va da o serată muzicală. — Taxa de intrare rămâne tot ca până acum. O taxă minimală se va lua eventual pentru programul tipărit cu textul cântărilor. — Ar fi frumos să se facă iarăș o întrunire veselă la restaurant, după serată.

— Atragem atenția publicului românesc asupra obiectelor de industrie de casă românească, ce se găsesc la frații Simay, în Târgul Grăului. Obiectele — perdele, prosoape, covoare, mărunțisuri — sunt confecționate în atelierul de la Orăștie

time sau sub impresia unei stuciumări mari, se desfășură. Este aproape ciudat că cunoștințele literare ale d-soarei Maria Cuntan nu trec peste Schiller și antologii germane, plus Eminescu, Coșbuc și revistele moderne românești. Mi-aduc aminte cu ce râvnă s-a pus să învețe limba italiană, numai pentru a înțelege poeziile frumoase ale d-nei Ada Negri, de care-i vorbisem odată și din care a și tradus câteva.

Pentru că interes are pentru toate dorințele și idealurile oamenilor, un interes viu și cald; are și gust estetic desvoltat și o inimă caldă și mare, care cuprinde și înțelege cu adevărată intuiție psihologică toate mișcările, vibrațiunile sufletului, dela un capriț trecător până la cea mai sbuciumată isbucnire a sentimentelor. Rece nu poate să rămână nicicând, rece și nepăsătoare. Străină de lume și societate, trăind numai în cercul intim al sentimentelor proprii, totuș — sau poate tocmai pentru aceea — nu poate privi cu nepăsarea lui Eminescu nici la scrierile criticilor ei. Mi-aduc aminte, când în astăvară un absolvent al liceului a asemănat-o cu un clopot, care mereu sună, deși și-a perdut de mult tonul cel bun; prima indignare s-a desvoltat în urmă într-un duios reproș:

De-ați înțelege rostul vieții mele
Și jertfele ce le-am adus cântând,

În loc să-mi stați în drum cu vorbe rele
V-ați închinat genunchii trezuirând,

Sufletul D-sale este senin și nobil și departe de tot ce este vulgar și comun, dar abia târziu a învățat să nu coute idealuri în viață, pentru că viața este o carte,

Iar mâna ta-i condeiu,
Tot scrii în ea cu sânge
A vieții tale mit;
Când nu mai ai ce scrie,
Povestea s-a sfârșit.

Micimea inimilor și a cugetării, reavoința sau nepăsarea i-au umplut inima cu indignare dureroasă. D-aci apoi multele tânguiri în destăinuirile intime ale cântecelor: nemulțămire, întristare, depri-mare, une-ori de-curajare, apoi desesperare reținută și domolită numai prin blândețea firii sale și prin lejd și visuri. Dar nota decețioasă a lui, aproape a pesimismului o aflăm în toate poeziile D-sale, la cele de dragoste, cât și în cele mai obiective. Pentru a cunoaște fericirea »acel raiu necunoscut«, trebuie să roage sinamă-girea:

Dă-mi din zarea ta o rază,
Ca pe suflet să mi-o pun
Și pe inima-mi cernită
Și pe vatra-mi părăsită
Și pe dorul meu nebun...

Iar când prea rău o doare »sfatul

oamenilor« și »vorbele rele«: »închid oblo-nul dinspre sat și-mi cânt doinele mele«, sau cântă alinare în mijlocul naturii, în

... sălbătăcime

De brădet și de aluni,
Nepătrunsă azi de nimeni,
Unde nu-s deșertăciuni...

Freamătul să-mi povestească
Și să-mi cânte glas de sus,
Răul ghiata să-mi topească,
Ce pe suflet mi s-a pus.

Dar simte și neplăcerile înstrăinării de lume, pe cari le descrie în scurta poezie »Oameni« cu un ciudat amestec de nepăsare și indignare ironică:

Îți iartă tot, dar numai una nu:
Că nu te prinzi în drum cu ei tovarăși,
La târguri dă-te, freacă cot la cot,
Zi frate la oricare om netrebnic,
Și cată chip să fi comun, ca ei...
Îți iartă tot, dar numai una nu:
Când nu te prinzi în drum cu ei tovarăș.

Desprețuind vorbele lumii, caută mângăiere duioasă în zăgrăvirea viselor de dragoste, în nădejdi pline de farmec, dar mai ales în amintiri melancolice și revun-tare tristă:

Nu mă iubești, mi-o spune zarea,
Craiu nou, ce iese pe-nserat,
Mi-o spune drumul și cărarea,
Pe cari tot singură le bat.

Nu mă iubești, mi-o spune plopul,
Cel aplecat peste-un abiz,
Dar mai ales mi-o spune stropul
De lacrimă ce-l plâng în vis.

Suferința adâncă, pe care-o simte văzându-și și iubirea neînțeleasă și neîn-poiată, de obicei se disoalvă într-o duioșie lină (Flori de ghiată, Din umbra vecinilor brazii, Răul meu cel sprintenel, Să nu plângi după mine, ș. a.) une-ori însă desnădăjduirea se frânge într-un țipăt de durere, ca-n frumoasele Triole:

Aș vrea să fiu un flutur
Ce moare pe câmpie...
O fronză veștejită
Pe-o aripă de vânt...
Sau numai o schinteie
Din zarea aurită,
Ce mângăie amurgul
Și moare prea curând...

Aș vrea să fiu cunună
Din lauri împletită
Pe fruntea vătătoare
De mâna unui mort...
Să fiu o ploaie caldă
Pe-o luncă veștejită...
Sau mâna cea măiastră
Pe caerul de tort...

Aș vrea să fiu veninul
Băut nou, ce iese pe-nserat...
Pe buze 'nvinețite
Să fiu ultimul cânt,

condus de d-na Erdélyi! Se pot face și comande.

— La ședința comunală de Vineri, au fost aleși domnii Dr. W. Riemer de comisar III. Dr. G. Baku de concipist I și simpaticul prieten al Românilor, d-l Fritz Albricht de concipist II.

Dărnicia Românilor. Aflăm cu plăcere că presidentul clubului naționalist, d-l avocat Dr. Teodor Mihali, și soția d-sale, d-na Eleftera Dr. Mihali s-au înscris de membri fondatori la »Societatea pentru fond de teatru român«, achitând taxa de câte 200 cor.

Doi tineri bravi. Ni se scrie din Cluj că profesorul suplinitor de la gimnaziul din Blaj d-l *Petru Suciu* a luat cenzura de profesor din istorie și geografie. Tot atunci cetim în ziarele noastre că d-l *Onisifor Ghibu* a luat diploma de doctor în științele pedagogice la universitatea din Iena. — Felicităm din inimă pe acești doi bravi tineri ai noștri și le urăm pe noua lor carieră aceleaș frumoase succese, ca și pe cariera de publiciști, unde s-au dovedit de la început ca foarte prețioase, ori cât de modeste condee!

Lista neagră. Ziarul german »Deutsch ung Volksfreund« anunță că curia regească a aprobat sentința adusă de curtea cu jurați în procesul de presă al redactorului acestui ziar, Victor Orendi. Sentința a fost: 2 luni închisoare de stat, 400 coroane amendă și suportarea spesei. În cinci minute a fost »totul gata«, zice ziarul german din Sibiu.

Din Arhidieceză. Canonicul *Dr. Victor Szmigelski*, a fost numit rector al Seminarului teologic, președinte al comisiunii pentru revederea cărților bisericești și fisc arhidiecezan. Canonicul *Alex. Uilăcanu*, a fost numit inspector școlastic arhidiecezan. Canonicul *Dr. Izidor Marcu*, a fost numit președintele tribunalului matrimonial de a II instanță pentru Arhidieceză. — Profesorul *Dr. Ioan Sâmpălean* defensor la aceeaș tribunal, iar profesorii *Dr. Vasiliu Suciu*, *Alex. Ciuru* și *Dr. Victor Macaveiu*, membrii în comisia pentru revederea cărților bisericești. — (»U—a.«)

Varietăți.

Păturile atmosferel. Profesorul dr. Suring din Berlin, într-un studiu amănunțit ce l-a făcut asupra păturilor atmosferel, susține, că la 300—400 m. e o pătură încărcată cu pulbere minerală — și mai cu seamă pulbere de cărbune în orașele industriale — și de schizomiceti (un fel de ciuperci). Mai sus de 400 m. e o pătură de aer curat, plină cu vapori de apă și unde vântul bate mai cu putere. Pătura de pulbere împiedecă schimbul de aer și căldură între dansa și pătura de sus. La 1000 m. intrăm în domeniul norilor cumulus. Într-o 1500—2000 m. e o altă pătură, caracteristică printr-o temperatură mai ridicată și lipsită de curenți. Într-o 3500—4000 m. e o pătură ce se mișcă numai dela centrele cu presiune mare către

cele cu presiune mică. Aici e o schimbare groaznică de temperatură.

Care o fi rostul inelului de logodnă? Se știe că prin căsătoria prin răpire s-a desvoltat cea prin cumpărarea miresei. De altfel și cea dintăiu, mai ades, ajunsese tot la împăcare și la plată pentru femeia răpită. — Inelul e arvuna prețului miresei care mai dela început se răspundea tatălui, iar mai pe urmă fetei. Prețul se plătia în ziua nunței. Schimbul de inele s-a introdus mult mai târziu. când nu se mai știa ce însemna inelul, pe care bărbatul îl dădea fetei, miresei.

Voci din public.*

Șeica-mare, 16 Dec. 1909.

Onorată Redacțiune!

Subscrisul am intentat proces de presă pentru calomnie, după cum se vede din decisiul tribunalului, acti alăturat. (Este de prisos să-l publicăm. — N. R.) însă ca să nu mai fac bucurie adversarilor noștri, l-am iertat dându-mi declarația aci aceluși în copie, pe care Vă rog a o publica în prețitul ziar »Gazeta Transilvaniei«.

cu stimă

Nicolae Racoța, medic cercual și director al »Racoțanei«.

Declarație.

Subscrisul declar prin aceasta, că articolul publicat în »Gazeta Transilvaniei« Nr. 25 din a. c. sub titlul »In atențiunea Solidarității« l-am scris pe baza unor informațiuni greșite, și fără intențiune de a vătămă pe d-l Nicolae Racoța medic în Șeica mare, deci revoc expresiunile ofensătoare la adresa dănsului cerându-mi scuzele.

Șeica-mare, în 15 Dec. 1909.

Ioan Nistor m. p.

Iosif Lissai m. p.
Moisa Opriș m. p.

Mult stimat d-le Redactor!

Precum Vă este cunoscut, d-nul Ioan Nistor, contabil la banca »Racoțana« din Șeica mare în anul crt. a publicat sub rubrica »Voci din public« în atențiunea Solidarității un articol în care a folosit și la adresa mea unele expresiuni respective niște afirmațiuni ofensatoare.

Pentru aceste afirmațiuni absolut neadevărate și pentru mine calumniatoare eu am intentat dănsului proces de calumnie și drept rezultat tribunalul din Mureș-Oșorhei sub Nr. 9702/909 6. f. l. a și pus pe dănsul pe baza § 259 cod. pen. pentru calumnie comisă pe cale ziaristică, sub acuză.

Pertractarea finală la curtea cu jurați, defiptă pe ziua de 6 crt. pentru recuiriarea dovezilor necesare a fost amănată pe ziua de 17 crt.

*) Pentru forma și cuprinsul celor publicate sub rubrica aceasta Redacția nu ia răspunderea, ține însă a da expresie mulțumirei sale, că s'a pus capăt acestei regretabile afaceri.

In intervalul acesta s-a încercat prin diferite persoane, ca să se ajungă la oarecare pace.

Eu însă, ca *Român* și ca *bun creștin*, urmând principiului sfintei scripturi, că »nu vreau moartea păcătoșului« am declarat din capul locului, că dacă primesc satisfacțiunea necesară, nu sum absolut contrar păcii.

Pacea s'a făcut, căci eu am primit declarația după cum urmează:

Declarațiune.

Subscrisul declar prin aceasta, că articolul publicat în »Gazeta Transilvaniei« Nr. 26 din a. c. sub titlul »In atențiunea Solidarității« l'am scris pe baza unor informațiuni greșite și fără intențiune de a vătămă pe d-l Dr. Dionisie Roman avocat în Mediaș, deci revoc expresiunile ofensătoare adresate dănsului, cerându-mi scuzele.

Șeica-mare la 15 Dec. 1909.

Ioan Nistor m. p.

Martori:

Iosif Lissai m. p.
Moisa Opriș m. p.

D-l Nistor a recomandat odinioară articolul său în atențiunea Solidarității, eu acuma la rândul meu recomand declarația dănsului nu numai în atențiunea Solidarității, ci și în atențiunea aceluși onor. public românesc, pe care l'a interesat și îl interesează aceasta afacere.

D-lui Nistor et comp. însă drept încheiere îi atrag atențiunea la principiile străbune:

»Quid, quid agis prudenter agas et respice finem«; precum și

»Honeste vivere suum cuique tribuere, neminem laedere«.

Mediaș, 18 Decemvrie 1909.

Dr. Dionisie Roman, avocat și jurisecons. al »Racoțanei«

Bibliografie.

Iohannes Scarlatescu »Tonstücke« este titlul unui caiet de compozițiuni musicale ale d-lui I. Scărlătescu, compositor distins și apreciat Român, care se află de present în Viena. Acest caiet conține următoarele 5 piese:

1. »Was will die ensame Fräulein?« — 2) »Der Totenkranz«.
 - 3) »Vergänglichlichkeit«.
 4. »Der Fischer«.
- Aceste patru piese sunt cântece pentru voce și pian, iar Nr. 5. »Einleitung und langsamer Reigentanz aus der 2 rumänischen Rhapsodie« este o piesă pentru patru mâni aranjată de compositor după orhestră pentru pian.

Atragem atențiunea pianistelor și cântărețelor noastre asupra acestor alese creațiuni muzicale. Caietul costă cor. 3.50 plus 20 bani porto. Se poate procura prin Librăria »Gazetei«.

— I. Volkell, prof. universitar, Lipsca »Arta, morala și cultura«, traducere autorizată de *Horiu Petra-Petrescu*. Tipografia A. Mureșianu. Prețul 45 bani, plus porte

ULTIME ȘTIRI

Craiova, 21 Dec. Liga culturală; secțiunea Craiova, a hotărât să dea un mare festival artistic, la care să fie invitat d-nul Dr. Vasile *Lucaciu*, spre a ține o conferență. In acest scop d-l Dr. Drăgescu a fost delegat ca să viziteze personal pe Dr. Lucaci spre a-l invita la acest festival.

Viena, 21 Decemvrie. »Neues Wiener Tagblatt« zice că numirea cabinetului Sonnino trebuie să fie primită ca o eminentă declarațiune pacifică de asigurare, că direcțiunea politice externe a Italiei trebuie să rămâie neschimbată și arată că oamenii de stat competenți ai Italiei preuesc pe deplin marea valoare a triplei alianțe pentru Italia și pentru pacea europeană.

»N. Fr. Pr.« zice că Sonnino a ținut în mod invederat să facă să reiasă în chip puternic fidelitatea către tripla alianță.

Cannes, 21 Decemvrie. Marele duce Mihail, unchiul cel mare al țarului, a murit aci.

Belgrad, 21 Dec. Ministrul de externe al Serbiei, Milovanovici a declarat, că la nevoie, va apare și el înaintea curții cu juri din Viena. Milovanovici a înștiințat în acest senz și pe Aerenthal.

Bruxella, 21 Decemvrie. — Socialiștii și radicalii au intențiunea de a renunța la cererile lor pentru schimbarea forme de stat, date fiind marile simpatii de cari se bucură noul suveran. Șeful republicanilor radicali s-a prezentat chiar la palatul regal pentru a exprima regelui Albert condolențe cu prilejul morței lui Leopold II. Socialiștii se vor mărini numai a nu lua parte la încoronarea regelui Albert.

Belgrad, 21 Dec. In discuția generală, care a durat o săptămână, asupra împrumutului, toți deputații s-au pronunțat pentru necesitatea împrumutului, însă au criticat grelele condiții ale acestui împrumut. Mai ales naționaliștii și progresiștii au declarat că eșecul politice externe a Serbiei a fost urmat de pasivitatea coroanei: dânsii au încercat a propune o moțiune prin care să se condanne această atitudine a coroanei, deoarece *guvernul nu a reușit a face ca regele Petru să fie primit de către curțile străine*. Ministrul Proctici a răspuns că este încă indoială dacă asemenea vizite ar fi în profitul țării.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Ram.
Redactor respons.: **Dr. Sever Dan.**

O răceală.

deschide în cele mai multe casuri ușa și altor multe boale serioase, **Emulsiunea lui Scott** însă de multe ori împiedecă cu mult succes desvoltarea mai departe a acestor boale. Curățenia părților ei constitutive, faptul că e ușor de mistuit cât și puterea ei de nutrire a câștigat Emulsiunea lui Scott un bun renume între medici, moașe, părinți și pacienți, ca cel mai bun mijloc pentru tot felul de boale de piept și grumaz. Emulsiunea lui SCOTT este recunoscută în tot locul ca cea mai bună emulsiune. 3.

Veritabilă numai cu marca — pescarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.
Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani.
Se capătă în toate farmaciile.

In inima pătrunsă
De glonț, dar încă vie,
Dureri și suferințe —
Dar numai nu ce sunt!

Află însă mângâiere în vecinul avânt,
care »s-așterne din zarea luminilor albastre« până ce și acesta slăbește:

Nici raza nu-mi mai tremură-n săbrelu
Vis și părere, farmec și avânt,
Căci peste toate patimile mele
Așterne vremea albul ei vestmânt.

și rămâne ultima dorință: moartea, esprimată cu atâta tristețe într-o poezie nouă:

Pe aripa ta ne eului
Gânduri obosite,
A nădejzii taine dulci
Duc pe nesimțite
Sufletul în vis ușor
Ca o adiere
Peste culmile cu dor
Valea de durere.

Și departe pe un plaiu
Inflorit i-arată
Cătră poarta dela raiu
Calea luminată...
Piere cea din urmă stea
Noaptea se destramă,
Pune și pe fruntea mea
Mâna cea de mamă.

După cum vedem, din cântecele d-șoa-

rei Cunțan ușor se poate compune un fel de jurnal intim, în care sunt notate toate simțirile și gândirile dănsului, chiar și impresiile trecătoare, după cum fac să vibreze sufletul născut de moment. Simțiri măiestrite, vorbe sterpe, cari vor să acopere goliciunea simțirilor și a gândirilor, nu se găsesc la d-șoara Cunțan. Tocmai nota aceasta directă, subiectivă, le dă o vraje deosebită, le prezintă proaspete și gingașe.

Pe lângă aceasta Maria Cunțan are o abilitate deosebită pentru mănuierea forme: versuri ușoare și limpezi, un ritm melodios și sugestiv dau cântecelor și idilelor acea muzicalitate evocătoare de stări sufletești gingașe și tainice. Multe din cântece se razimă pe poezia noastră populară, dintre cari unele s-ar putea numi desăvârșite (Frunză verde rămură). Astfel forma stă într-o frumusețe armonie cu cuprinsul poeziei.

Aceleași cântăți le aflăm și la Idilele Mariei Cunțan, cari se pot înșira lângă ale lui Coșbuc, cu cari u mai multă asemănare. Cele mai cunoscute poezii ale Mariei Cunțan sunt tocmai: »Idila« din bordeiul țaranului, »Talangea răsună lin« și »Sara-n pervaz«..., scrisă sub impresia »Sării« lui Eminescu, în cari atât de limpede și sugestiv se oglindează viața simplă dela sat și munte, cu luminile și umbrele ei. Într-unul din ultimii numeri ai *Luceafărului* au apărut și câteva idile vesele, caprițioase,

cari dovedesc un talent original de observație și multă dragoste pentru natură. Mai reușită îmi pare prima idilă cu povestea hazlie despre păiangini:

La un vecin de lângă noi
Afară după casă
A pus paiangenu războiu
Și țese cu mătase.

Căci are-o fată și-a picat
Din zarea lui albastră,
S-o ceară de nevastă
Păiangen-împărat.

Bătrâna l-a zărit venind
Pe firul lui din zare
In haine scumpe de argint,
Cu cruce pe spinare.

A scos scumpeturi, le-a așternut
Pe lavițe, pe paturl,
Căci nu s-ar da în laturi
Să-i fie soacră la-împărat.

Forma idilelor de asemenea stă în strânsă armonie cu conținutul lor prin versul ritmic, legănat, care trezește simțiri tainice și plutitoare, prin întorsături ingenioase și repetări grațioase; iar limba limpede, mlădioasă, bătrânească, servește de nouă calitate, pentru a face din câteva idile adevărate mărgăritare ale literaturii române.

(Va urma.)

16,000
părechi se lucră
în o săptămână.

Numai fabricat propriu.

12,000
lucrători
și funcționari

Deschidere de Magazin.

Aducem la cunoștința Onoratului public, că cu 1 Octombrie a. c. am deschis în **Strada Porții Nr. 8**

Un magazin de încălțăminte

unde se vând

cele mai elegante și moderne ghete, de calitate recunoscută de bună și solidă, cu prețuri foarte ieftine.

Ca reprezentant al nostru este încredințat Domnul **I. D. AVRIGEANU.**

„TURUL“

:: fabrică de încălțăminte, societate pe acții. ::

FILIALA: Brașov, Strada Porții Nr. 8.

110
Filiale
proprii.

Forme probate.

Serviciu
real.

Publicațiune.

Pentru darea în lucrare a 18 ferestrii duple la edificiul gimnaziului gr. or. român din loc (partea de jos, parterre) și 4 ferestrii mari duple la sala de desbrăcat a băilor de abur. se publică licitațiune cu oferte pe Mercuri în 16 Decembrie v. 1909 la 4 oare p. m. în cancelaria subsemnatei Eforii.

Materialul de lemn necesar pentru cele 4 ferestri delat bái se dă din partea Eforiei școlare.

Oferenții vor prezenta în plic închis și sigilat modelul după care voesc să execute lucrarea, prețul și calitatea materialului, socoteala despre așezarea completă a ferestrilor și în fine vadiu de 10% socotit dela suma oferită.

Oferte se primesc până Mercuri în 16 Dec. 1909 v. la 4 oare p. m.

Brașov, în 7 Dec. 1909.

Eforia școlaelor centrale
gr. or. române din Brașov.

(884.1-3)

Original Victoria, Köhler, Afraana, Wittina, Gritzner,

sunt mașini de cusut de cea mai bună calitate.

Fabricate de clasa primă în ce privește aranjamentul și executarea lucrărilor.

Reprezentante de
MICHAEL MOOSER,
Brașov, Strada Porții Nr. 39,
mare atelier mecanic de reparaturi. Mașine de scris și Gramofoane se reparază.

71b 22-50.

Cursul la bursa din Viena. Din 20 Decembrie n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113 60
Renta de orone ung. 4%	92 45
Imp. căl. fer. ung. în aur 3 1/2%	82 40
Imp. căl. fer. ung. în argint 4%	93 —

Bonuri rurale croate-slavone	94 —
Imp. ang. cu premii	216 75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	152 75
Renta de hârtie austr. 4 1/4%	95 15
Renta de argint austr. 4 1/4%	95 15
Renta de aur austr. 4%	1 7 70
Renta de corone austr. 4%	95 15
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85 50
Losuri din 1860	172 50
Acți de-ale Băncei ung. de credit	784 —
Acți de-ale Băncei austr. de credit	668 80
Acți de-ale Băncei austro-ung	1772 —
Napoleoniori	19 13
Mărei imperiale germane	117 85
London vista	241 22

Paris vita	95.10
Note italiene	95.65

Cursul pieței B. șov.

Din 21 Decembrie n. 1909		
Bancnote rom. Cump.	18 78	Vând. 8 86
Argint român	18 60	18 80
Leu turcesc	20.25	21 80
Scris. fonc. Albine 5%	100 —	101 —
Scris. Rusesc	254. —	256. —
Napoleoniori	19.06	19 6
Galbeni	11.20	11 40
Mărei germane	117. —	117.50

AVIZ!

Subscrisul are onoarea a aduce la cunoștința On. public din oraș și provincie, că

ATELIERUL FOTOGRAFIC

:: l'a luat iarăși în regie proprie ::
sub conducerea personală.

Toate lucrările ce se țin de bransa mea, (care a le numi special ar fi de prisos) le voi lifera cu prețurile cele mai ieftine spre mulțumirea clienților mei.

Atrag atențiunea asupra specialității mele de fotografii în mărime naturală și bust pe Platin veritabil.

Cu toată stima

LEOPOLD ADLER,

Photograf.

Brașov, Strada Porții Nr. 14.

(871,4-12.)

Prețuri foarte scăzute.

Din cauza marelui asortiment vând din:

Despărțământul pentru dame:

1 Jachetă lungă de iarnă dela Cor.	24.—	în sus.
1 " scurtă	16.—	" "
1 " de pluş	22.—	" "
1 " blănită	50.—	" "
1 Mantă de copii	7.—	" "
1 Rochie (foi)	7.—	" "
1 Capot	12.—	" "
1 Bluză de stofă	6.—	" "
1 " " mătase	15.—	" "
1 Jupon	5.—	" "

Despărțământul pentru bărbați:

1 Costum de bărbați dela Cor.	20.—	în sus.
1 " " lung	25.—	" "
1 " " băieți	15.—	" "
1 Palton de iarnă	26.—	" "
1 " " cu guler de astrahan	44.—	" "
1 " " " scurt	17.—	" "
1 " " " blănit	25.—	" "
1 Costum de copii	6.—	" "
1 Mantel	10.—	" "
1 Pantalon de stofă	6.—	" "
1 " " Kamgarn	8.—	" "

Cu toată stima

J. ASCHER,

Brașov, Târgul Inului 26.

Premiați la 7 expoziții universale cu premiul întâi.

Veritabil numai cu
1860
Т.РА.Р.М.
СПЕТЕРБУРГ
MARCA SCARSA DE TABLA.

SOSLOSI SI SONI

DE PETERSBURG.

Fabrica l'ferează zilnic 60,000 părechi.

Singurii contrahenți:

MESSTORE, BEHN & Co,
WIENA I.

Snt de vânzare în prăvălii de ghete și cu articoli de modă.